

کار آفرینی، تحول و ارتقاء صنعت تولید چین

حجت اله مرادی پور^۱

قسمت اول

صنعت تولید (کارخانه ای) تنه اصلی اقتصاد ملی کشور چین است. هم چنین اهمیت نوآوری در تولید است که موجب تقویت/ قدرت کشور می شود. چین در برنامه خود بنام "تولید چین در سال ۲۰۲۵" به سه موضوع زیر توجه دارد:

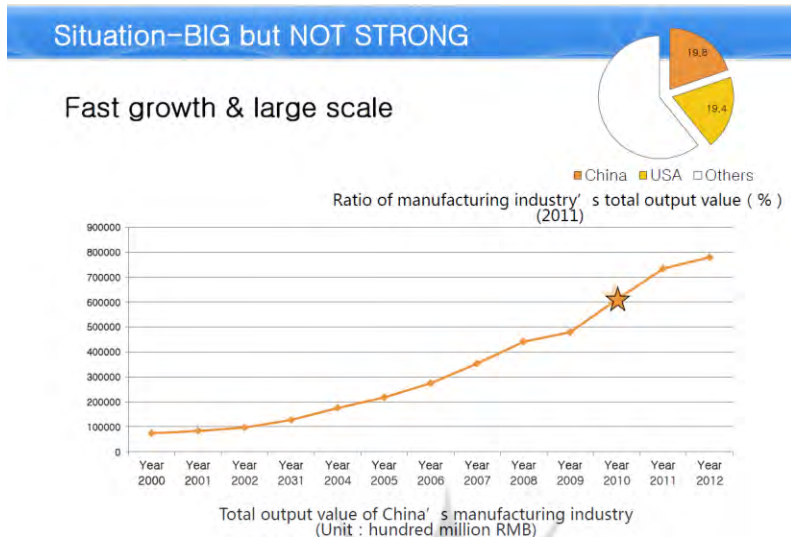
- کار آفرینی و اشتغال
- نوآوری
- اثر متقابل آنها

یک سوال اساسی اینست که چین در حال حاضر بزرگترین تولید کننده جهان است، بنابراین چرا تا این حد نگران تولید در آینده است؟ آنها با پاسخگویی به این سه سوال (Wh.Q) یعنی ؛ Why (از طریق بررسی جایگاه و محیط - زیست-) What (بررسی نکات کلیدی در تولید ۲۰۲۵) و How (ارائه روش برای هر مورد) در صدد پاسخ به سوال فوق بوده اند. چین ضمن آنکه بزرگترین تولید کننده جهان است، دارای سریعترین رشد و گستردگی زمینه های تولید در جهان است ولیکن این رشد سریع آنگونه که می بایست موجب توسعه همه جانبه چین شود، نتوانسته است موثر باشد.

^۱ دانشجوی دکتری آینده پژوهی پژوهشگاه مهندسی بحران های طبیعی شاخص پژوه

ایمیل: hjt_moradi@yahoo.com

نمودار شماره یک: رشد سریع ارزش تولید کارخانه ای چین بین سالهای ۲۰۰۰الی ۲۰۱۲

مشاهده توسعه صنعت چین در صنایع برتر از جمله انرژی ، حمل و نقل ریلی و ارتباطات و .. وجه/ منظر خوب ماجرا است ولی با بررسی نمودارهای مربوط به تولید چین متوجه می شویم که اثربخشی صنایع چین در اقتصاد کشور خیلی قابل رضایت نیست یعنی بزرگترین تولید کننده جهان است ولی قویترین نیست.

Situation-BIG but NOT STRONG

Competitive edge in some industries

High speed rail

Giant turbine

Communication equipment

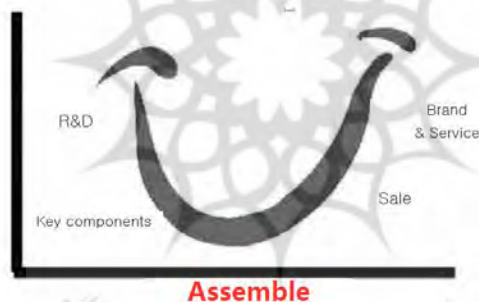
تصویر شماره یک: مزیت رقابتی در برخی از صنایع چین

یک نکته اساسی:

اگر نمودار توسعه صنعتی یک کشور را مانند یک لبخند ترسیم کنیم، دو انتهای لبخند که مربوط به فعالیت های R&D و برندینگ است بالاترین ارزش افزوده را به همراه دارد. و بخش میانی منحنی که مربوط به فعالیت های مونتاژ و فروش است کمترین ارزش افزوده را دارد. کشور چین در حال حاضر نتوانسته است بطور کامل به دو بخش انتهایی این لبخند دست یابد و این علت اصلی عدم تناسب بین GDP چین با حجم تولیدات آن کشور است. برای مثال در تولید تلفن موبایل آی فون بیشترین سود و درآمد نصیب صاحب برند و دانش فنی آن موبایل که کشور آمریکا است می شود و سایر کشورهای همکار در تولید این موبایل از جمله کشورهای چین، کره و تایوان رقم ناچیزی از این درآمد را عاید خود می کنند برای مثال تنها ۲,۴ دلار به ازای هر دستگاه موبایل نصیب چین می شود.

Situation-BIG but NOT STRONG

At the low end of industry Chain

چین در سال ۲۰۱۲ بزرگترین وارد کننده IC (چیپ) در دنیا بوده است و حجم واردات چیپ در آن کشور از واردات نفت بیشتر بوده است ولی با این وجود نتوانسته است به حجم اقناع کننده ای از درآمد حاصل فروش تجهیزاتی که توسط همان چیپ ها ساخته شده است، دست یابد. عارضه دیگر اینست که؛ چین نه تنها درآمدی سرشار از بابت مونتاژ نصیبش نمی شود، بلکه با به لحاظ عدم مالکیت برند عمده تولیدات خود، مردم چین برای خرید این تجهیزات باید

به علت تعلق گرفتن عوارض، این محصولات را گرانتر تهیه نمایند. چین در صدد آنست که جمله "ساخت چین" را به "خلق در چین" تبدیل نماید اما مشکل عمده ای که در این مسیر دارد، بازسازی تصویر بد خود در ذهن مصرف کنندگان (برند) است که محصولات چین را بی کیفیت می دانند. در برنامه استراتژیک "تولید چین در سال ۲۰۲۵" مأموریتی استراتژیک را تعریف نموده اند که مبتنی بر ارتقاء ظرفیت نوآوری، تعمیق ارتباط صنعتی شدن جامعه با اطلاعاتی شدن (برخوداری از فناوری اطلاعات و ارتباطات در تمام شقوق جامعه)، تقویت ظرفیت های پایه ای در صنعت (مانند مواد / محصولات پایه ای تولید، اجزای اصلی، فرایندای پیشرفته و تکنولوژی پایه ای صنعت)، بهبود برند و کیفیت، استقرار صنعت سبز، توسعه ده بخش اصلی صنعت (IT، حمل و نقل ریلی، انرژی، کشاورزی، الکترونیک و...)، سازکاری طولانی مدت تر ساختارها، توسعه فعالیت های تولید (با رویکر خدمات) و صنعت خدمات تولیدی و در نهایت ارتقاء بین المللی سازی محصولات.

نتیجه:

چین با رشد سریعی که در دهه های اخیر داشته است، توانسته است که سطح جامعه خود را در تمام جنبه ها ارتقاء دهد. این رشد به دلیل همکاری با سایر کشورها در زمینه تولید بوده است و در این فرایند به انگیزه دست یافتن به دانش فنی و رسیدن به سطح تکنولوژی کشورهای همکار، از بسیاری منافع خود از جمله سود واقعی تولید چشم پوشی نموده است. در حال حاضر با شناختی کامل و واقع بینانه ای که از وضعیت خود دارند در صدد آن هستند که سال ۲۰۲۵ از طریق ارتقاء دانش فنی و برند سازی محصولات تولیدی خود، رفوم اساسی در اقتصاد و صنعت خود دهند. شعار قبلی چین این بود که فقط ما در دنیا باید تولید کننده باشیم ولی حالا به این شعار قانع نیستند و می خواهند مالک همه چیز در فرایند تولید باشند.

منابع:

- Nan, Su, Transformation & Upgrade of China's Manufacturing Industry, Institute of Science and Technology for Industrial Development, CASTE, ۲۰۱۵, November.